

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
w Solcu - Zdroju

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu - Zdroju jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 5 220 mieszkańców.

Wójtem Gminy jest Pan Adam Pałys.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu - Zdroju został utworzony na mocy Uchwały Nr X/41/90 Gminnej Rady Narodowej w Solcu - Zdroju z dnia 22 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju”.

Ośrodek posiada własny NIP 655-168-48-36 i Regon 291050558.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju jest Pani Stefania Bartnik.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu - Zdroju stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXV/141/2013 z dnia 07 czerwca 2013 roku Rady Gminy w Solcu - Zdroju w sprawie Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu - Zdroju.
Na dzień uchwalenia dokumentu publikatory aktów prawnych, w oparciu o które pracuje Ośrodek były aktualne, ale w przypadku dokonywania zmian w Statucie należy je uaktualnić.
- 2) Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju wprowadzony Zarządzeniem Nr 10/2011 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu - Zdroju z dnia 01 lipca 2011 roku.
- 3) Uchwałę Nr XV/91/04 Rady Gminy Solec – Zdrój z dnia 23 września 2004 roku w sprawie odpłatności za niektóre świadczenia z pomocy społecznej.
- 4) Uchwałę Nr XXIV/108/08 Rady Gminy Solec – Zdrój z dnia 29 grudnia 2008 roku w sprawie ustalenia sposobu sprawiania pogrzebu oraz zasad zwrotu poniesionych wydatków na pokrycie kosztów pogrzebu.
- 5) Uchwałę Nr XXXII/181/2014 Rady Gminy Solec – Zdrój z dnia 13 marca 2014 roku

w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

- 6) Upoważnienie Wójta Gminy Solec - Zdrój z dnia 08 grudnia 2005 roku dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.
- 7) Upoważnienie Wójta Gminy Solec - Zdrój z dnia 08 grudnia 2005 roku dla Pani Justyny Gawior – pracownika socjalnego GOPS w Solcu – Zdroju do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.
- 8) Zarządzenie Nr 77/11 Wójta Gminy Solec – Zdrój z dnia 14 października 2011 roku w sprawie upoważnienia Kierownika GOPS w zakresie zadań dotyczących pracy z rodziną – do prowadzenia postępowań, w tym wydawania decyzji w sprawach z zakresu realizacji zadań gminy określonych ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- 9) Uchwałę Nr V/17/2015 Rady Gminy Solec – Zdrój z dnia 09 lutego 2015 roku w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Solec – Zdrój na lata 2015 – 2017.
- 10) Upoważnienie Wójta Gminy Solec – Zdrój z dnia 14 sierpnia 2012 roku dla Kierownika GOPS w Solcu –Zdroju do załatwiania spraw i wydawania decyzji dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Barbara Nowak – Kierownik w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 840/2015 z dnia 08 października 2015 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską;
2. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 842/2015 z dnia 08 października 2015 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody

Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

- Barbara Smolanko – koordynator kontroli – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 841/2015 z dnia 08 października 2015 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Urzędu Gminy Solec – Zdrój pod pozycją nr 3/2015.*

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 14 – 15 października 2015 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2015 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

- Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.
- Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.) oraz realizacja zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu - Zdroju mieści się w budynku Urzędu Gminy w Solcu - Zdroju, przy ul. 1 Maja 10, 28 – 131 Solec - Zdrój, tel. 41 377 60 39. Ośrodek zajmuje dwa pomieszczenia usytuowane na parterze budynku. Warunki lokalowe nie

dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność. Brak jest pomieszczenia na rozmowy indywidualne z klientem.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest: bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba oraz potrzeba ochrony macierzyństwa.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest gotówką w Nadwiślańskim Banku Spółdzielczym w Solcu - Zdroju.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

W dniach kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Solcu - Zdroju w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 4 pracowników, w tym: kierownik oraz 3 pracowników socjalnych. (Zał. Nr 1 - Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach pracy. Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $5\ 220/3 = 1\ 740$

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U z 2015 r. poz. 163 ze zm.), na jednego pracownika socjalnego przypada 1 740 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.).

Zasiłki stałe.

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS (Załącznik Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w roku 2015 do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **19 osób**. Za osoby te Ośrodek odprowadza składkę zdrowotną.

Kontroli poddano losowo wybrane akta, na podstawie których wydano decyzje nr:

GOPS.5100.3.1.2015; GOPS.5100.3.2.2015; GOPS.5100.4.2014; GOPS.5100.5.2015; GOPS.8210.4.2013; GOPS.5100.4.1.2015; GOPS.5100.2.1.2015; GOPS.5100.2.2015; GOPS.8210.6.2011; GOPS.8210.17.2012; GOPS.5100.17.1.2015; GOPS.5100.9.1.2015; GOPS.5100.3.2015; GOPS.5100.3.1.2015; GOPS.8210.4.2013; GOPS.5100.4.1.2015; GOPS.8210.15.1.2013; GOPS.5100.15.2.2015.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowane akta zawierają dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”.

W podstawie prawnej większości sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, uchyloną w obecnym systemie prawnym ustawę z dnia 23 stycznia 2003 roku o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, a także kodeks postępowania administracyjnego bez daty wydania ustawy i rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej bez publikatora tego aktu. Widniało w niej również upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

W części sprawdzonych decyzji, które podpisała Pani Gawior – pracownik socjalny, w podstawie prawnej przywołano upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej, pomimo tego, że Pani Gawior posiada imienne upoważnienie Wójta do podpisywania decyzji z tego samego dnia, jednak w podstawie prawnej zapis brzmiał, iż jest to upoważnienie Kierownika. Ponadto decyzje te opatrzone były imienną pieczęcią Kierownika, a z podpisem Pani Gawior – pracownika socjalnego. Pani Gawior powinna

– posiadając upoważnienia Wójta do podpisywania decyzji – posługiwać się imienną pieczęcią z upoważnienia Wójta.

W części skontrolowanych decyzji zespół inspektorów odnotował brak daty i miejsca wypłaty świadczenia.

W podstawie prawnej decyzji na ogół przywoływany był niewłaściwie art. 18 ustawy o pomocy społecznej, zamiast art. 17 ust. 1 pkt 19.

W części skontrolowanych decyzji administracyjnych zespół inspektorów odnotował, iż decyzjom, w których wypłata świadczenia realizowana była przed uprawomocnieniem się decyzji, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji jednak nie informowano klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu nie poinformowano, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Pozytywnym jest, iż w październiku 2015 roku wszystkie zasiłki przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wydano klientom zmieniające decyzje administracyjne, przed wydaniem których przeprowadzono rodzinne wywiady środowiskowe.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Decyzje o przyznaniu pomocy klienti odbierali osobiście potwierdzając ten fakt datą i własnoręcznym podpisem.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Kierownika Ośrodka, w roku 2015 do dnia kontroli pomocą okresową objęto **8 osób**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie. Wysokość wypłacanych zasiłków jest zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Kontroli poddano dokumentację osób objętych pomocą na mocy decyzji:
GOPS.5101.6.2015; GOPS.5101.5.2015; GOPS.5101.8.2015; GOPS.5101.4.2015;
GOPS.5101.2.2015; GOPS.5101.3.2015; GOPS.5101.7.2015; GOPS.5101.1.2015.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek opatrzony datą wpływu). W aktach znajdują się m.in.: aktualne dochody, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia o powierzchni gospodarstwa rolnego, kserokopie decyzji potwierdzające wysokość pobieranych zasiłków rodzinnych i środków z funduszu alimentacyjnego.

W podstawie prawnej części wydanych decyzji administracyjnych widniał nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz kodeks postępowania administracyjnego z aktualnym publikatorem, ale bez daty wydania. Przywołano również rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika OPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

W części skontrolowanych decyzji administracyjnych odnotowano, iż decyzjom, w których wypłata świadczenia realizowana była przed uprawomocnieniem się decyzji, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji jednak nie informowano klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu nie poinformowano, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Zespół kontrolny stwierdził również, iż w części decyzji brak było daty oraz miejsca wypłaty zasiłków.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji uzyskanych od Kierownika GOPS oraz ze sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za trzy kwartały 2015 roku wynika, iż w badanym okresie pomocy w formie posiłku w ramach Programu udzielono ogółem dla **267 osób**, w tym 48 dzieci do czasu ukończenia nauki w szkole podstawowej oraz 238 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W okresie tym nie udzielono jeszcze zasiłków celowych. Ogólny koszt Programu wyniósł **117 649 zł**, z czego dotacja stanowi 80 936 zł i środki własne gminy - 36 713 zł.

Dożywianie prowadzone jest w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie Gminy Solec - Zdrój

Lp	Typ placówki	Liczba dożywianych dzieci w okresie I-VI 2015 r.	Rodzaj posiłku	Cena za posiłek	Liczba dożywianych dzieci w okresie IX- XII 2015	Rodzaj posiłku	Cena za posiłek
1.	Szkoła Podstawowa w Solcu - Zdroju	58	jedno danie gorące	3,50 zł	48	jedno danie gorące	3,50 zł
2.	Szkoła Podstawowa w Welnie	14	mleko/ bułka/ kanapka	2,50 zł	24	jedno danie gorące	3,50 zł
3.	Samorządowe Gimnazjum w Solcu- Zdroju	76	jedno danie gorące	3,50 zł	61	jedno danie gorące	3,50 zł
4.	Szkoła Podstawowa w Zborowie	55	jedno danie gorące	3,50 zł	54	jedno danie gorące	3,50 zł
5.	Szkoła Podstawowa w Kikowie	15	mleko/ bułka/ kanapka	2,50 zł	18	jedno danie gorące	3,50 zł
	RAZEM	218			205		

Dodatkowo w 2015 roku Ośrodek sfinansował koszt wyżywienia 2 uczniów uczęszczających do szkół poza terenem gminy Solec – Zdrój.

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie Gminy Solec – Zdrój od września br. dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie

dożywiania”. W pierwszym półroczu tego roku w dwóch szkołach dzieci otrzymywały dożywianie w postaci mleka/bułki/kanapki.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.5113.231.2015; GOPS.5113.204.2015; GOPS.5113.155.2015; GOPS.5113.136.2015; GOPS.5113.189.2015; GOPS.5113.187.2015; GOPS.5113.180.2015; GOPS.5113.173.2015; GOPS.5113.172.2015; GOPS.5113.140.2015.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz Uchwały Rady Gminy Solec – Zdrój w sprawie dożywiania. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnym publikatorem, ale w kodeksie postępowania administracyjnego zabrakło daty wydania ustawy. W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przywoływano także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych. Zabrakło w niej jednak Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020”, która wymieniona została w uzasadnieniu decyzji.

Decyzjom wydanym w ramach Programu na posiłki, których realizacja przypadała przed uprawomocnieniem się decyzji nadawano rygor natychmiastowej wykonalności w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a., ale w sentencji nie informowano klienta o tym fakcie.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju w okresie objętym kontrolą nie realizuje usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie

kontaktów z otoczeniem. Z wyjaśnień Kierownika GOPS w Solcu – Zdroju (Załącznik Nr 3) wynika, iż osoby starsze, chore, wymagające opieki i pomocy osób drugich zazwyczaj mieszkają ze swoimi rodzinami, które zapewniają im taką pomoc. Osobom samotnym wymagającym pomocy osób drugich przyznawane są specjalne zasiłki celowe na częściowe pokrycie kosztów usług opiekuńczych, świadczonych przez wynajęte, zaufane osoby z sąsiedztwa.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Z informacji udzielonych przez Kierownika jednostki (pkt 27 załącznika nr 2) wynika, iż brak jest wniosków o taki rodzaj pomocy.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. Ze sprawozdania MPiPS – 03 za I półrocze 2015 roku wynika, iż w domach pomocy społecznej przebywa 3 mieszkańców gminy, za pobyt których Ośrodek w tym okresie poniósł koszty w wysokości 22 836 zł.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Solcu - Zdroju przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2015 do dnia kontroli, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika (Załącznik Nr 2 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) udzieliła **48 osobom** zasiłków celowych, w tym **13 osobom** specjalnych zasiłków celowych. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na zakup artykułów żywnościowych, środków czystości, odzieży i na leczenie. Specjalne zasiłki celowe najczęściej przyznawano na zakup opału, leków, pokrycie kosztów leczenia, częściowe pokrycie kosztów usług opiekuńczych czy dojazdy do szpitala.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe – GOPS.5102.30.2015; GOPS.5102.34.2015; GOPS.5102.11.2015; GOPS.5102.52.2015; GOPS.5102.13.2015; GOPS.5102.28.2015; GOPS.5102.53.2015; GOPS.5102.56.2015; GOPS.5102.25.2015; GOPS.5102.31.2015.

Zasiłki celowe specjalne – GOPS.5102.14.2015; GOPS.5102.45.2015; GOPS.5102.54.2015; GOPS.5102.20.2015; GOPS.5102.58.2015; GOPS.5102.56.2015; GOPS.5102.62.2015; GOPS.5102.3.2015; GOPS.5102.59.2015; GOPS.5102.57.2015.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywołane zostały w decyzjach z aktualnymi publikatorami.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych zarówno w zasiłkach celowych jak i specjalnych celowych przywołany był art. 39 (zasiłek celowy) i 41 (specjalny zasiłek celowy) ustawy o pomocy społecznej.

W części sprawdzonych decyzji administracyjnych wydanych na specjalne zasiłki celowe brak było daty i miejsca wypłaty świadczenia.

Decyzjom, których realizacja odbywała się przed terminem ich uprawomocnienia, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest podczas bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m. in. na: odwiedzaniu osób i rodzin, pomocy i wsparciu w przewycięzaniu problemów życia rodzinnego podopiecznych, motywowaniu osób uzależnionych do podjęcia i kontynuowania leczenia odwykowego, pomocy w uzyskaniu orzeczenia o stopniu niepełnosprawności oraz świadczeń rentowych lub emerytalnych, pomocy w poszukiwaniu pracy czy pomocy osobom pokrzywdzonym przemocą.

W rozwiązywaniu trudnych problemów swoich podopiecznych kontrolowana jednostka współpracuje przede wszystkim z: Urzędem Gminy, Powiatowym Urzędem Pracy, Środowiskowym Domem Samopomocy w Świniarach, Policją, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, kuratorami, sądem.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przewycięzenia jego trudnej sytuacji życiowej. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Solcu - Zdroju w 2015 roku do dnia kontroli pracownicy socjalni zawarli 14 kontraktów socjalnych, w tym 9 poza PO KL.

Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kierownik Ośrodka posiada upoważnienie do prowadzenia postępowań, w tym wydawania decyzji w sprawach z zakresu realizacji zadań gminy określonych ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wydane Zarządzeniem Nr 77/11 Wójta Gminy Solec – Zdrój z dnia 14 października 2011 roku.

Jednostka posiada Program Wspierania Rodziny w Gminie Solec – Zdrój na lata 2015 – 2017, przyjęty Uchwałą Nr V/17/2015 Rady Gminy Solec – Zdrój z dnia 09 lutego 2015 roku. W kontrolowanej jednostce zatrudniony jest asystent rodziny, który ma pod opieką 10 rodzin.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w GOPS w Solcu - Zdroju stwierdzono, iż pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się wszelkie dokumenty

konieczne do ustalenia sytuacji materialnej, zdrowotnej i rodzinnej wnioskodawców m. in.: zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, oświadczenia klientów, karty leczenia szpitalnego, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W toku kontroli ustalono, iż Kierownik kontrolowanej jednostki posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce, legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, w Ośrodku zatrudnionych jest 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy i na jednego pracownika socjalnego przypada 1 740 mieszkańców.

W Statucie na dzień uchwalenia dokumentu publikatory aktów prawnych, w oparciu o które pracuje Ośrodek były aktualne, ale w przypadku dokonywania w nim zmian należy je uaktualnić.

Warunki lokalowe Ośrodka nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność. Brakuje pomieszczenia na rozmowy indywidualne z klientem.

W podstawie prawnej większości sprawdzonych decyzji administracyjnych na zasiłki stałe i części decyzji na zasiłki okresowe odnotowano nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, w podstawie prawnej decyzji wydanych na zasiłki stałe również uchyloną w obecnym systemie prawnym ustawę z dnia 23 stycznia 2003 roku o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, a w podstawie prawnej decyzji na zasiłki stałe, okresowe i posiłki także kodeks postępowania administracyjnego bez daty wydania ustawy. W podstawie prawnej decyzji na zasiłki stałe rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej widniało bez publikatora tego aktu.

Ponadto w podstawie prawnej decyzji wydanych na zasiłki stałe na ogół przywoływany był niewłaściwie art. 18 ustawy o pomocy społecznej, zamiast art. 17 ust. 1 pkt 19; w podstawie prawnej decyzji administracyjnych na posiłki odnotowano brak Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020, natomiast w podstawie prawnej decyzji administracyjnych zarówno w zasiłkach celowych jak i specjalnych celowych przywołany był art. 39 (zasiłek celowy) i 41 (specjalny zasiłek celowy) ustawy o pomocy społecznej.

Należy zaznaczyć, iż w sprawdzonych decyzjach na zasiłki stałe, które podpisała Pani Gawior – pracownik socjalny, w podstawie prawnej przywołano upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej, pomimo tego, że Pani Gawior posiada imienne upoważnienie Wójta do podpisywania decyzji z tego samego dnia, jednak w podstawie prawnej zapis brzmiał, iż jest to upoważnienie Kierownika. Ponadto decyzje te opatrzone były imienną pieczęcią Kierownika, a z podpisem Pani Gawior – pracownika socjalnego. Pani Gawior powinna – posiadając upoważnienie Wójta do podpisywania decyzji – posługiwać się imienną pieczęcią z upoważnienia Wójta.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Pozytywnym jest, iż w październiku 2015 roku wszystkie zasiłki stałe przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wydano klientom zmieniające decyzje administracyjne, przed wydaniem których przeprowadzono rodzinne wywiady środowiskowe.

W części skontrolowanych decyzji, wydanych na wsparcie w formie zasiłków stałych, okresowych oraz specjalnych zasiłków celowych zespół inspektorów odnotował brak daty i miejsca wypłaty świadczenia.

W części skontrolowanych decyzji administracyjnych na zasiłki stałe i okresowe zespół inspektorów stwierdził, iż decyzjom, w których wypłata świadczenia realizowana była przed uprawomocnieniem się decyzji, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji jednak nie informowano klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu nie poinformowano, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Z kolei decyzjom wydanym w ramach Programu na posiłki, których realizacja przypadała przed uprawomocnieniem się decyzji nadawano rygor natychmiastowej wykonalności w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a., ale w sentencji nie informując klienta o tym fakcie.

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie Gminy Solec - Zdrój dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Zaznaczyć należy, iż w kontrolowanej jednostce kontrakt socjalny jest wykorzystywany jako instrument pracy socjalnej.

Pozytywnym jest także, iż w GOPS zatrudniony jest asystent rodziny.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez Kierownika GOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez GOPS”.
3. Wyjaśnienia Kierownika GOPS w sprawie usług opiekuńczych.

Protokół podpisali:

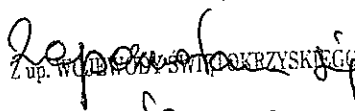
Ze strony kontrolującej:

1. Barbara Nowak
2. Magdalena Pracon
3. Barbara Smolanko

Ze strony kontrolowanej:

z up. Wójta
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Solcu-Zdroju

Stefania Bartnik
Data i podpis
16.11.2015r.
Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej
28-131 Solec-Zdrój
ul. I-go Maja 10

Kielce, dnia 9 listopada 2015 r.

Z up. Wójta Świętokrzyskiego
Renata Ciepocińska
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

SWIETOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej
20-014 Kielce, ul. Al. 100-lecia 3